

v
sc
d

van en
voor
podia

Beleidsplan 2023 - 2026

Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties

Inhoudsopgave

1. Missie, visie & doelstelling

1 - Missie, visie & doelstelling	1
2 - Wat we willen bereiken tot en met 2026	2
2.1 - Transformatie: Nieuwe tijd, nieuwe rol, nieuw bestel	
2.2 - Verdieping via thema's	
3 - Wat gaan we doen tot en met 2026	7
3.1 - Belangenbehartiging	
3.2 - Werkgeverzaken	
3.3 - Promotie	
3.4 - Netwerk & Service	
3.5 - Communicatie	
4 - Team en bestuur	14
5 - Terugblik 2019 - 2022	15
6. Bijlage: organogram en samenwerkingspartners	20

Missie: Voor de podia van Nederland is de Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties (VSCD) sinds 1947 de branchevereniging. Als VSCD-bureau ondersteunen, verbinden en representeren we onze leden. Samen met hen behartigen we de collectieve belangen, bevorderen we goed werkgeverschap, zorgen we voor promotie van de podiumkunsten en bieden we podia een netwerk en diverse services.

Visie: Op dit moment staan theaters en concertzalen voor een transformatie die in de hele maatschappij voelbaar is. Onze door crises, bezuinigingen en vergrijzing gedomineerde tijd dwingt podia tot de vraag: wat is mijn kern, en welke keuzes moet ik maken om van blijvende betekenis te zijn in de samenleving? Dit jaar bestaat de VSCD 75 jaar, en we grijpen dit ijkmoment aan om na te denken over de betekenis van podia en de uitdagingen waar zij voor staan op de langere termijn. We werken toe naar een nieuwe positionering, zowel naar het publiek toe als in het bestel.

Doelstelling: Ons doel is breed gewaardeerde, relevante, goed functionerende podia met een duurzame bedrijfsvoering die openstaan voor iedereen die het theater of concertgebouw wil bezoeken. Hoe beter de podia functioneren, hoe beter dat is voor kunstenaars én publiek, en daarmee voor de samenleving.

2. Wat we willen bereiken tot en met 2026

2.1 - Transformatie: Nieuwe tijd, nieuwe rol, nieuw bestel

Het rapport van de Denktank Post Corona, dat de Podiumkunsten Alliantie (PKA) eerder dit jaar presenteerde, opent met de observatie dat er al voor de pandemie grote vragen leefden in de podiumkunstsector over de toekomst, over de verbinding met de samenleving en het publiek en over de positie in het bestel. Op dit moment is de uitkomst van de transformatie die de sector doormaakt nog onzeker. Niemand weet waar klimaatvraagstukken, veranderingen in vrijetijdsbesteding, digitalisering, nieuwe hybride kunstvormen enz. toe zullen leiden. Een verdiepend onderzoek is nodig om helder te krijgen waar podia naartoe evolueren en waar ze naartoe *willen* evolueren om een plek te worden die voor langere tijd is afgestemd op een veranderde samenleving.

Duidelijk is in elk geval dat onze leden toe willen naar een model met meer rust en flexibiliteit in de verkoopperiodes, zodat ze maatschappelijk relevant kunnen programmeren, talent een plek kunnen geven en kortere lijnen kunnen maken met en naar het publiek. Ze willen uit de bestaande *rat race* waarin ze niet meer toekomen aan deze elementaire vragen. Als VSCD-bureau realiseren we ons dat een focus op de lange termijn nu geboden is. We gaan in de komende vier jaar dan ook vooral aan de slag met voorbereidend werk voor de toekomst.

Daarbij besteden we nadrukkelijk aandacht aan ontwikkelingen op regionaal gebied. Zoals het rapport van de Denktank Post Corona stelt: “Het is het een feit dat de drie grote steden (Amsterdam, Rotterdam en Den Haag) een aanzienlijk intensiever theaterleven bieden dan de regio’s met – nagenoeg – gelijke bevolkingsdichtheid en/of inwonersaantallen. Veel podia buiten de grootstedelijke regio’s zijn echter vaak niet in staat een ruimere actieradius te bedienen d.m.v. het bereiken van ‘andere’ doelgroepen of ‘publiekswerking’ te bewerkstelligen. Daarnaast beschikken zij vaak niet over afdoende middelen om een podiuminfrastructuur op te tuigen.”

In het cultureel-politieke veld van vandaag is het niet meer vanzelfsprekend dat beschikbare middelen evenredig worden verdeeld. Voldoende lobbycapaciteit is nodig om de gezamenlijke belangen van onze leden te agenderen op de juiste plek en niet verder in een achterstandspositie terecht te komen. Als VSCD-bureau lobbyen we voor meer financiële middelen en nemen we een vertegenwoordigende rol op ons om de noodzaak van een stelselwijziging duidelijk te maken op verschillende bestuurlijke niveaus.

Een belangrijk aspect van de stelselwijziging is de wettelijke verankering van de verantwoordelijkheden van provincies en gemeenten. Op dit moment is alleen de verantwoordelijkheid van het rijk vastgelegd in de Wet op het specifiek cultuurbeleid. Deze wet beschermt het gesubsidieerde aanbod, terwijl een goede omkadering voor podia ontbreekt. Bovendien zien we dat stelselpartners weinig in onderlinge afstemming handelen, waardoor het bestel nog verder uit balans is geraakt. Een wetswijziging is nodig om een uniform, kloppend bestel te verkrijgen met één overheid, zodat het wel vanzelfsprekend wordt dat financiële middelen evenredig worden verdeeld.

Ter ondersteuning van de discussie over een nieuw stelsel voor de podiumkunsten en de gewenste profilering en herpositionering van de podia daarbinnen, focussen we in het verdiepende onderzoek op onder meer de volgende vragen:

1. Hoe ziet de verantwoordelijkheid van theaters en concertzalen voor de hele keten er idealiter uit?
2. Hoe komen we uit de houdgreep waarin podia/ producenten/ impresariaten elkaar vast hebben?
3. Wat is de ideale rol/ maatschappelijke functie van het podium in de stad?
4. Wat zijn de gewenste artistieke profielen van podia in stad en regio?
5. Hoe kan de flexibiliteit bevorderd worden?
6. Wat mogen we verwachten van één overheid?

De onderzoeksopzet wordt in januari 2023 verder uitgewerkt tijdens een soiree met een aantal leden uit de verschillende gelederen van onze vereniging. Hierna zullen we een onderzoeker de opdracht verstrekken. We verwachten dat de impact van het onderzoek op onze lobby, profilering en het stelsel de komende vier jaar doorwerkt. Daarbij is het onze ambitie dat vanaf 2028 de verantwoordelijkheid van gemeenten [en provincies] voor podia, naast de verantwoordelijkheid van het rijk voor het gesubsidieerde aanbod, wordt opgenomen in de Wet op het Specifiek Cultuurbeleid danwel wordt verankerd in een nieuwe Stelselwet.

2.2) Verdieping via thema's

Om de podia naast het onderzoekstraject te helpen bij het verkennen van hun nieuwe rol en de transformatie daarnaartoe, verdiepen we de activiteiten van het VSCD-bureau aan de hand van vier thema's:

- **Duurzaamheid**
- **Diversiteit & Inclusie**
- **Publieksofbouw**
- **Regionale Samenwerking**

Binnen elke pijler waar onze werkpraktijk op stoelt (Belangenbehartiging, Werkgeverszaken, Promotie en Netwerk & Service) besteden we extra aandacht hieraan. Daarnaast agenderen we de vier thema's consequent in al onze vergaderingen, cursussen, trainingen en onze communicatie-uitingen, zodat er daadwerkelijk meters gemaakt worden. Dit betekent dat deze thema's standaard aan de orde komen op vergaderingen van kringen, bestuur en ALV.

Duurzaamheid

Duurzaamheid gaat voor onze leden niet alleen om het verduurzamen van de bedrijfsvoering, maar ook om het thematiseren van duurzaamheidskwesties naar het publiek toe, het zichtbaar worden als plek in de stad waar vragen worden besproken en het uitdragen van een voorbeeldfunctie in de samenleving. Verdieping van het thema duurzaamheid biedt onze leden de kans om relevant te blijven, de voelsprietten bij de actualiteit te houden en het publiek te inspireren.

We zien digitalisering als een belangrijk instrument voor verduurzaming van de sector. De digitale transformatie biedt grote kansen voor publieksonderzoek, nieuwe creatie, het vergroten en verbreden van het publieksbereik en het verdiepen van de bezoekerservaring. Een stevige digitale werkpraktijk vergroot de wendbaarheid van de sector, niet alleen in crises.

Diversiteit & Inclusie

De VSCD en haar leden omarmen de Code Diversiteit & Inclusie. De praktijk blijkt echter vaak weerbarstig. In de organisaties zelf ontbreekt het nog aan diversiteit, wat gevolgen heeft voor de programmering, het publiek en de partnerschappen. Als je werkt vanuit een divers samengesteld team maak je andere keuzes op deze terreinen, wat de relevantie van het podium in de samenleving ten goede komt. Meer diversiteit op de werkvloer is dan ook hard nodig.

Publieksopbouw

Zonder publiek geen podiumkunsten. Podia ontlenen hun bestaansrecht aan hun band met het publiek en die staat na de pandemie meer dan ooit onder druk. Toch hebben ze vaak geen publieksopbouwers, stadsprogrammeurs of educatiemedewerkers in dienst, en ervaring leert dat publiciteit en marketing deze leemte niet opvult. Hoe gaan podia met het publiek in gesprek over de betekenis die ze als plek kunnen hebben?

We zien een belangrijke rol voor onze leden in het opbouwen van een relatie met het jeugdpubliek. Door corona zijn drie jaargangen jongeren verstookt van theater volwassen geworden. In het onderwijs en het cultuureducatie beleid van het rijk gaat podiumkunsten vooral over actieve cultuurparticipatie: zelf doen, maken en creëren. Het kijken en luisteren, het aanwakken van verwondering, is minstens zo belangrijk.

Daarom ijveren we voor opname in het subsidieprogramma *Cultuureducatie met Kwaliteit* van het receptieve bezoek met de klas aan podia. Met name in het vmbo en mbo valt er nog veel te winnen. Ook met het oog op diversiteit en inclusie is aansluiting bij leerlingen van dit type onderwijs onontbeerlijk, niet alleen als publieksgroep maar ook als mogelijke werknemers in bijvoorbeeld de techniek, waar momenteel grote tekorten aan zijn.

Regionale samenwerking

Regionale samenwerking vormt een aparte categorie binnen de thema's omdat het (voor een groot deel van onze leden) handvaten biedt om de andere thema's aan te pakken. Onder podia leeft behoefte aan pilots om binnen regio's de samenwerking te vergroten en zowel de regionale als de individuele identiteit te versterken. We verwijzen hier nogmaals naar het rapport van de Denktank Post Corona over regionale pilots: "... Theaters beconcurreren elkaar met een gelijke programmering en doelgroepen in hetzelfde bedieningsgebied. Er bestaat een repeterend beleid van culturele voorzieningen waarin elke stad dezelfde infrastructuur bouwt. Daarnaast wordt er weinig samengewerkt vanuit de intentie elkaar te versterken, programmering af te stemmen of samen aanbod te promoten." We willen regionale podia ondersteunen in het doorbreken van deze patronen en het opzetten van samenwerkingen die een gedifferentieerd aanbod toelaten en de toegankelijkheid van het bedieningsgebieden vergroten.

De tabel op de volgende pagina maakt duidelijk waar we mee bezig zijn.

3. Wat gaan we doen tot en met 2026

3.1 - Belangenbehartiging

In de politiek, bij het publiek en in de culturele sector komt VSCD op voor de belangen van de podia. Samen met onze leden formuleren we doelen voor de lange termijn. We spreken met één heldere stem vanuit een gezamenlijke visie.

Het hele bureau is betrokken bij de belangenbehartiging, waarvan de public affairs medewerker de spil is. Met een ervaren lobbyist erbij zetten we komend jaar een volgende stap in de ontwikkeling van onze belangenbehartiging.

Doelen tot en met 2026

De relevantie van bepaalde lobbyonderwerpen verschilt van periode tot periode, en we zullen zoveel mogelijk inspringen op de noodzaak van het moment. De volgende onderwerpen zijn of komen in elk geval aan de orde:

- Compensatie voor de stijgende energieprijzen;
- Ruimte om de achterstand in salarissen t.o.v. andere sectoren in te lopen (zie ook ‘Werkgeverszaken’);
- Versnelde invoering van het verlaagde btw-tarief op livestreams;
- Beter bereik van het theater voor kinderen en jongeren, onder meer door een nationale vervoersregeling binnen het onderwijs voor hun concert- en theaterbezoek in te voeren;
- Ruimte voor receptief bezoek met de klas aan het podium in de subsidieregeling Cultuureducatie met Kwaliteit
- Wettelijke verankering van het cultuurbeleid voor alle overheden, door een aanpassing in de bestaande Wet op het specifieke cultuurbeleid of door invoering van een nieuwe wet.

Stembusakkoord Podiumkunsten en het Bestuurdersdiner

In aanloop naar verkiezingen bieden we politieke partijen een stembusakkoord dat zij kunnen onderschrijven. Het akkoord bevat voor de podia belangrijke thema’s die relevant zijn voor die verkiezingen. Zo krijgen politici de waarde van de podiumkunsten voor de samenleving mee. In 2023 komt een akkoord bij de Provinciale Statenverkiezingen, in 2025 bij de Tweede Kamerverkiezingen en in 2026 bij de Gemeenteraadsverkiezingen. Na de provinciale en gemeentelijke verkiezingen organiseren we het Bestuurdersdiner voor directeurs van podia en hun nieuwe gedeputeerden en wethouders met cultuur in de portefeuille.

	Duurzaamheid	Regionale Samenwerking	Diversiteit & Inclusie	Publieksopbouw	Algemeen
Belangenbehartiging	Energiecompensatie Concurrerende lonen Afnamesubsidie	Bestuurdersdiner Pilot regionale samenwerking		BTW op live Streaming verlagen Schoolvervoer Receptief podiumbezoek opnemen in Cultuureducatie met Kwaliteit	Lobby Stembusakkoord Wettelijke verankering cultuurbeleid alle overheden
Werkgeverszaken	Personeelstekort Veilige werkvloer CAO podiumkunsten i.sm. NAPK		Bevorderen veilige werkvloer i.s.m. NAPK MBO Stage Convenant		Kring WGZ P&O netwerk Sociaal fonds Krommers
Promotie	Onderzoek naar voorziening collectieve promotie voor lange termijn		Gender Toneelprijs	Theaterweekend DIP	VSCD Prijzen
Netwerk & Service	Academie voor PK Leergang Coaching in Cultuur Onderzoek stelsel en gewenste profilering podia daarbinnen	Overleg kleine regionale podia Leergang Coaching in Cultuur ALV op tournee	Academie voor PK Leergang Coaching in Cultuur	Academie voor PK Leergang Coaching in Cultuur	Regio's Regiovoor-zitters P10 Concertzalen Vlakke vloeren i.o. Kleine regionale podia Congres PFE TAS SENA Alg Bez. Voorwaarden Mantel-overeenkomst

Lobbywerkzaamheden

Binnen het bureau stellen we gezamenlijk de lobbyagenda samen en bedenken we onze strategieën. We verzamelen onderwerpen uit de verschillende overlegkringen en werkgroepen. Waar samenwerking en afstemming met andere partijen opportuun is, zoeken we die op. In de komende jaren zullen we tevens speciale lobbydiners organiseren voorafgaand aan de uitreikingen van onze Prijzen. Onze leden informeren we wekelijks met een update over de lobby van VSCD.

Onze invloed richten we op het landelijke beleid (Parlement, Ministeries, Raad voor Cultuur, de Rijkscultuurfondsen) en het beleid in de provincies (Interprovinciaal Overleg IPO) en gemeenten (Vereniging Nederlandse Gemeenten VNG, vier grote gemeenten G4 en G40).

Partijen waar we mee samenwerken zijn de collega's in de podiumkunsten (Podiumkunsten Alliantie, VNPF), Kunsten '92, de Taskforce culturele en creatieve sector, Federatie Cultuur, MKB/VNO-NCW, de VNG, het LKCA (Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst), het CJP en de PO Raad (de sectorvereniging voor het primair onderwijs). Op Europees niveau werken we samen met de Performing Arts League (Pearle).

3.2 Werkgeverszaken

De VSCD stimuleert en ondersteunt goed werkgeverschap, legt goede arbeidsverhoudingen vast en houdt oog op actuele arbeidsmarktvraagstukken.

Kring Werkgeverszaken

De VSCD-leden die lid zijn van de Kring Werkgeverszaken besluiten over de inzet en het sluiten van de CAO Nederlandse Podia. De kring heeft een voorzitter en een onderhandelingscommissie. De kring wordt praktisch en inhoudelijk ondersteund door de beleidsmedewerker Werkgeverszaken. In het VSCD-bestuur worden twee zetels ingenomen door leden van de Kring Werkgeverszaken. De kring vergadert zo vaak als nodig is, maar in ieder geval éénmaal per jaar. Daarnaast heeft de Kring Werkgeverszaken een P&O-netwerk, waar HR-medewerkers van aansloten leden deel kunnen nemen aan bijeenkomsten en onderling kennis kunnen uitwisselen.

Sociaal fonds

De middelen uit het Sociaal Fonds Nederlandse Podia worden mede met het oog op het komen tot één cao Podiumkunsten ondergebracht bij het Sociaal Fonds Podiumkunsten. Van dit fonds kunnen zowel werkgevers als werknemers gebruikmaken. Het budget vanuit de podia bedraagt 0,02% van de salarissen (0,01% werkgever en 0,01% werknemer) en wordt beheerd door de werkgever.

Doelen tot en met 2026

- Oplossingen personeelstekorten: Voor vacatures in de techniek, de marketing, data-analyse en sociale media is het voor onze leden moeilijk concurreren met commerciële partijen. In de podiumkunsten wordt minder verdiend, zijn de werktijden onregelmatig en vaak kiezen werknemers voor een hoger salaris elders. Samenwerking met het MBO biedt een uitstekende kans om expertise op bovengenoemde terreinen te versterken én om meer diverse personeelsbestanden op te bouwen. Samen met OSAT (Overleg Scholing Arbeidsmarkt Theatertechniek) en de Cultuureducatie werkgroep van Kunsten '92 zetten we in op een Stage Convenant om nieuwe technici (en andere medewerkers) in het mbo te werven.
- Verbeteren concurrentiepositie CAO: Voor dit doel houden we in 2023 een benchmark van de cao met cao's in andere sectoren en bouwen we aan een nieuw functiehuis.
- Veilige werkvloer: Voor wat betreft veilige werkvloer zoeken we de samenwerking op met de NAPK, die hiervoor al een raamwerk ontwikkeld heeft. Binnen de Academie voor de Podiumkunsten bieden we samen met ArboNed cursussen aan voor vertrouwenspersonen.
- Cao voor de gehele podiumkunsten: Samen met de NAPK werken we toe naar een gezamenlijke cao Podiumkunsten. In eerste instantie zullen we het functiegebouw op elkaar afstemmen, en daarna zullen we overgaan op een gemeenschappelijke cao, die naar verwachting in 2026 in werking zal treden. Fair Practice wordt een essentieel onderwerp bij de besprekingen. Daarnaast werken we het thema Diversiteit & Inclusie uit in de nieuwe cao, zodat sociale veiligheid en openheid t.a.v. diversiteit structurele onderdelen worden van het werkklimaat.

3.3 Promotie

Om aandacht te genereren voor de podia reikt de VSCD jaarlijks tal van prijzen uit. Rondom de uitreiking organiseren we samen met partners verschillende evenementen die onze leden en de hele cultuursector in de spotlight zetten.

De VSCD-Prijzen kennen een lange geschiedenis en zijn van cultuurhistorische waarde. Ze worden uitgereikt binnen solide, ambitieuze festivals; ze worden gewonnen door grote namen in het vak en ze worden gewaardeerd door partners en in de media. De jury's bestaan uit gerenommeerde podiumdirectieleden, programmeurs, critici en makers. Het palet aan prijzen bestaat uit de Zwanen (dans), en sinds dit jaar ook uit de Jonge Zwaan voor de meest indrukwekkende productie en prestatie op het vlak van jeugddans; de Toneelprijzen (toneel); de Poelifinario en Neerlands Hoop (cabaret); de Krekels (jeugdtheater); de Ovatie (klassieke muziek); de Mime/Innovatie prijs en de Oeuvreprijs.

Doelen tot en met 2026

- Prijzen als kwaliteitslabel: De komende jaren hanteren we een meer inclusief beleid rond de nominaties, jurering en uitreikingen en verhogen we de zichtbaarheid bij een breed publiek. Het doel is om de prijzen representatief te maken voor de hedendaagse sector en om ze door professionals en publiek te laten ervaren als een kwaliteitslabel.
- Gender en de toneelprijzen: We implementeren de resultaten van het onderzoek naar de genderindeling van de toneelprijzen dat recent door Blueyard is uitgevoerd. De juryleden krijgen aan het begin van ieder jaar een *unconscious bias* of privilege training om bewustzijn over de eigen blik te ontwikkelen. Het juryreglement wordt aangevuld met een richtlijn over Diversiteit & Inclusie en de samenstelling van de jury's wordt meer divers qua etnische achtergrond, genderidentiteit, regionale spreiding en leeftijd. De prijzen worden anders ingedeeld, en de namen worden aangepast.
- Het Nationale Theaterweekend: We zijn partner van het Nationale Theaterweekend, georganiseerd door het Nationaal Theater Fonds, de Bankgiroloterij en het Prins Bernhard Cultuurfonds. Het Theaterweekend vindt sinds 2016 plaats in het laatste weekend van januari. Omdat veel podia deelnemen en de kaartprijzen laag zijn – alle kaartjes kosten €10 – is theater- of concertbezoek laagdrempelig en dichtbij, zodat de band tussen het publiek en podia in de directe omgeving wordt versterkt.

- Collectieve promotie met DIP: We verkennen de mogelijkheden om collectieve promotie samen met Digitaal Informatieplatform Podiumkunsten (DIP) op te zetten. DIP kan inzicht verschaffen in hoe we de verzamelde publieksdata het beste kunnen gebruiken bij het opzetten van gerichte promotiecampagnes. Hiertoe geven we Blueyard een opdracht.

Sponsorwerving

De VSCD-Prijzen worden gesponsord door de Podium Cadeaukaart. Dit sponsorschap staat echter onder druk vanwege tegenvallende beursresultaten en het uitblijven van een dotatie aan SPTC, en we zullen de komende tijd dan ook besteden aan het werven van nieuwe (aanvullende) sponsors. Het bestaande convenant met de SPTC voor de sponsoring van de Prijzen wordt verlengd vanaf 1 januari 2023 voor een periode van 5 jaar. Zodra de beurzen aantrekken en dotaties aan de SPTC weer doorgaan, zullen onze afspraken voor sponsoring worden hervat.

3.4 Netwerk & Service

Als brancheorganisatie zet de VSCD zich in om de bedrijfsvoering van de leden te vergemakkelijken. Dit doen wij door een sterk netwerk te bouwen, ledenvoordeel te bieden, standaard overeenkomsten te maken en een platform te zijn voor communicatie, inspiratie en kennisdeling tussen de leden.

Nieuwe kringen en andere netwerken

Binnen de VSCD zijn er tal van overlegverbanden tussen leden. Deze bieden de deelnemers overzicht op hun terrein, openheid naar elkaar en de kans om te leren van elkaars *best practices*. Bovendien geven ze ons als bureau een kijk op de praktijk en een klankbord om onze activiteiten op af te stemmen.

- Naast de huidige overleggen van concertzalen en standplaatstheaters (de P10), komt er een overleg van kleine podia in de regio.
- We zijn in gesprek met het Vlakke Vloer Platform, waarvan een aantal leden recent VSCD-lid werd, over de oprichting van een eigen kring binnen de VSCD.
- We versterken de band tussen actieve leden door eens per jaar een diner te organiseren met de juryvoorzitters, regiovoorzitters en kringvoorzitters. Dit biedt de mogelijkheid voor ontmoeting en bevordert de saamhorigheid.
- We blijven de ALV die in het voorjaar plaatsvindt organiseren binnen de Podiumkunsten Alliantie.

- In het najaar zullen we de ALV met een verdiepend programma rond één van de vier thema's organiseren. Deze najaarsvergadering zal telkens in een andere regio plaatsvinden, wat de leden de kans biedt om elkaar te bezoeken en van elkaar te leren. We bieden het organiserende podium een budget voor het maken van een contextprogramma. Het doel is om bekendheid van de activiteiten van met name regionale podia te verhogen onder de leden.
- Er zijn zes zelfstandig functionerende regio's, die elk hun eigen agenda opstellen: ZeBraLim (Zeeland, Brabant, Limburg), Regio Zuid-Holland, Regio Utrecht, Regio Noord-Holland & Flevoland, Stichting Oostelijke Schouwburgen en Noordelijke Schouwburg Directies. Om de communicatie tussen de VSCD en de regio's op peil te houden, zal Mirthe van Merwijk vanuit het VSCD-bureau als verenigingscoördinator 1 keer per jaar een regio-overleg bijwonen van elk van de zelfstandige regio's.
- Het regiovoorzitters-overleg komt 4 keer per jaar bijeen, een week voor de VSCD-bestuursvergaderingen. Ook dit overleg wordt ondersteund door de verenigingscoördinator. Verder zullen we het directieverslag, dat we als bureau maken voor het bestuur, delen met de regiovoorzitters, zodat zij het verder kunnen verspreiden in de regio's en wij onze werkzaamheden inzichtelijk kunnen maken bij onze achterban.
- In de komende periode gaan we na wat ervoor nodig is om een af te sluiten Mantelovereenkomst goed te laten aansluiten op DIP en geven we een opdracht voor het ontwikkelen van een tool box. In 2024 zullen de beoogde partners (VSCD, VVTP, NAPK en het Vlakke Vloeren Platform) de Mantelovereenkomst evalueren.

Service

Service staat de komende jaren grotendeels in het teken van de vier thema's. We bieden leden de ruimte voor het herijken van hun rol en het vinden van een gezamenlijke stem in de sector. Gebruik maken van de expertise van de podiumdirecteuren en uitwisseling van kennis staan hierbij voorop.

- Academie voor de Podiumkunsten: We bieden korte cursussen, die we samen ontwikkelen met onze *preferred suppliers* (zie onder) rond de vier thema's.
- Ledenvoordeel: We breiden de partners in het ledenvoordeelprogramma uit met *preferred suppliers* die specifieke kennis hebben op relevante onderwerpen, zoals bijvoorbeeld DEN (digitalisering), Bureau 80/80 (duurzaamheid), Theater Inclusief (diversiteit en inclusie) en Berenschot (regionale samenwerking).

- Verdiepingsprogramma: In samenwerking met Coaching in de Cultuur bieden we ieder jaar een verdiepingsprogramma voor de verschillende vitale functies binnen het podium (programmeur, technicus, publiekswerker/stadsprogrammeur, directeur) op één van de vier thema's, te beginnen met Publieksopbouw in 2023.
- Congres Podia/Festivals/Evenementen: We sluiten aan bij het grote jaarlijkse congres georganiseerd door de VNPF en de VVEM, waar telkens een veelheid aan praktische en reflectieve onderwerpen wordt besproken en dat kansen biedt om de banden aan te halen en nieuwe ontmoetingen aan te gaan met collega's in de volle breedte van de sector.
- In onze wekelijkse update informeren we de podia over *best practices* t.a.v. de vier thema's, over subsidiemogelijkheden m.b.t. duurzaamheid zoals de verduurzaming van maatschappelijke gebouwen, over de ontwikkelingen op het vlak van afnamesubsidies en over innovatieve samenwerkingen tussen podia onderling en tussen podia en producenten.
- TAS: We gaan onderzoeken hoe we het Theater Analyse Systeem, dat inmiddels 28 jaar bestaat, kunnen bestendigen. Het benchmarkstelsel is een belangrijk instrument bij ons lobbywerk. Het is echter verouderd, en dient stabiel en toegankelijker te worden gemaakt.

3.5 Communicatie

De interne communicatie tussen het bureau en de leden verloopt via het intranet SPOTS, allerlei appgroepen waarin de leden snel met elkaar kunnen schakelen, rechtstreekse e-mails naar de directeuren over urgente kwesties en onze wekelijkse email-update. In de update behandelen we zoals gezegd onderwerpen m.b.t. de vier thema's, berichten we over *best practices* en leggen we de leden de 'vraag van de maand' voor om te peilen wat voor hen belangrijk is. Hun terugkoppeling vormt de basis van onze lobby bij verschillende onderwerpen. Daarnaast starten we de komende tijd met een externe nieuwsbrief en intensiveren we onze activiteiten op LinkedIn.

4. Team & Bestuur

Team en bestuur

Het bureau van de VSCD bestaat uit:

- Gabbi Mesters – directeur
- Mirthe van Merwijk – verenigingscoördinator
- Timos Krabben – communicatiemedewerker
- Arlien Schut – projectleider prijzen
- Esengül Gök – juridisch beleidsmedewerker
- Siau Ping Dorenbos – beleidsmedewerker PA
- Vacature - bureaucoördinator
- Siebe Weide – strategisch adviseur (flexibel)
- Nicolle van Lith is aan het bureau verbonden als lobbyist.

De lobbycapaciteit zal 1 fte beslaan (0,8 fte voor de public affairs medewerker en 0,2 fte voor de lobbyist). Verder zullen we het team uitbreiden met een bureaucoördinator voor 3 dagen per week.

Het bestuur bestaat uit:

- Gea Zantinge – voorzitter Het Koninklijke Concertgebouw (Amsterdam)
- Wiebren Buma – penningmeester Theater Sneek (Sneek)
- Leontien Wiering – secretaris Amare (Den Haag)
- Arjen Berendse - bestuurslid Theater Aan de Slinger (Houten)
- Harry de Bruin – bestuurslid TheaterHangaar (Katwijk)
- Joery Wilbers – bestuurslid De Domijnen (Sittard)
- Eva Middelhoff - bestuurslid Stadsschouwburg en Concertgebouw de Vereeniging (Nijmegen)

In 2024 zullen een aantal wissels in het bestuur plaatsvinden. Er komen 4 plekken vacant, waaronder die van voorzitter. Om niet te veel verandering in één keer aan te brengen, zullen we vanaf 2023 gefaseerd nieuwe bestuursleden toevoegen. Diversiteit staat hoog in het vaandel bij de werving. Het team heeft in de afgelopen jaren al een ontwikkeling doorgemaakt op dit vlak, voor het bestuur zullen we gericht leden met verschillende culturele achtergronden, verschillende leeftijden enz. aanspreken.

5. Terugblik 2019 - 2022

Coronacrisis

Als VSCD-bureau hebben we onze meerwaarde bewezen in de moeilijke periode van de coronacrisis, mede dankzij de extra donaties van onze leden. Samen met de NAPK en VVTP richtten we de Podiumkunsten Alliantie (PKA) op, waarbij zich kort daarna ook het Vlakke Vloeren Platform en de Verenigde Podiumkunstenfestivals aansloten. Het doel was om de lijnen tussen de verschillende branches in de podiumkunstensector kort te houden en de leden bij overkoepelende vraagstukken te ontzorgen. We stelden een commissie van wijzen in met experts, wat resulteerde in een historisch akkoord waarin de sector zelf een deel van de schade voor de geannuleerde voorstellingen op zich nam. De PKA werd door OCW geprezen voor dit akkoord. Dankzij de lobby vanuit de VSCD en de nieuw opgerichte Taskforce culturele en creatieve sector kwamen er vier omvangrijke steunpakketten voor de podiumkunstensector, uitgevoerd door het Fonds Podiumkunsten. Omdat deze niet voor alle podia toegankelijk waren, lobbyden we voor steunpakketten aan podia die via gemeenten en provincies verliepen, zodat al onze leden in heel het land steun kregen en overeind bleven. Dit resulteerde in 2021 en 2022 in 260 miljoen voor de regionale en lokale cultuur.

Verder hebben we succesvol gelobbyd voor steunmaatregelen zoals de TVL en NOW. Het Theater Analyse Systeem (TAS) bleek uiterst nuttig voor het verzamelen van de financiële gegevens van onze leden, die een duidelijk beeld lieten zien van de geleden schade en die ons lobbywerk zichtbaar ondersteunden. Tijdens de lockdowns focusten we op het zoveel mogelijk open laten blijven van podia en streken we onophoudelijk voor heropening. Zo coördineerden we onder grote druk de protocollen voor het heropeningsplan en maakten we ons sterk voor het coronatoegangsbewijs en de voucherregeling 'Bewaar je ticket. Geniet later'.

Tot slot genereerden we veel aandacht in de landelijke pers voor de situatie van schouwburgen en concertzalen, wat onze naamsbekendheid en autoriteit als VSCD versterkte.

Recente crises

Vanaf 2022 kwamen er nieuwe uitdagingen bij: personeelstekorten, stijgende energiekosten en inflatie vanwege de oorlog in Oekraïne. Ook m.b.t. deze problemen lobbyden we bij de betrokken ministeries, IPO en VNG.

Naar een netwerkorganisatie

Op 1 januari 2019 ging het beleidsplan VSCD 3.0 in werking, dat erop gericht was te transformeren naar een afgeslankte netwerkorganisatie met dito budget. Met beperkte middelen en via persoonlijke relaties (meer dan 50 werkbezoeken en het organiseren van 6 soirees rond relevante thema's) ontwikkelden we een beeld van wat er speelde bij onze leden, herstelden we het vertrouwen en bouwden we aan een gezamenlijk kompas. We bliezen nieuw leven in onze website en versterkten het netwerkgevoel met de slogan 'Wij zijn VSCD'.

Begin 2020 organiseerden we voor de kring concertzalen i.s.m. met voorzitter Simon Reinink (directeur Concertgebouw) een excursie naar Parijs, waardoor de banden tussen de concertzaaldirecteuren op een inspirerende manier werden versterkt en deze kring meteen vanaf de corona-uitbraak intensief samenwerkte. De oprichting van de P10, een kring voor standplaatstheaters, volgde in mei 2021 op initiatief van Lucia Claus (toenmalig directeur Schouwburg Utrecht). Vanwege de grote werkdruk als gevolg van de coronacrisis werden de gesprekken over een kring voor kleinere regionale podia en multifunctionele podia doorgeschoven naar de volgende beleidsperiode. De uitbraak van de coronapandemie vormde wel de start van het regiovoorzitters-overleg, wat voor de directie en het bestuur een belangrijke schakel vormde in het verzamelen van informatie over wat er leefde bij onze achterban. Inmiddels communiceren we op wekelijkse basis met onze leden via de VSCD-update, zijn we gegroeid van vier naar zes regio's en hebben ongeveer 35 nieuwe leden zich aangesloten bij de VSCD. Als bureau hebben we daarmee weer vinger aan de pols bij wat er leeft onder de leden en kunnen we snel schakelen met de achterban als de actualiteit daarom vraagt.

Fusie met de WNP

Omdat steeds meer podia verzelfstandigden en de behoefte ontstond aan een cao, richtte de VSCD in 2002 de WNP (Werkgeversvereniging Nederlandse Podia) op. De WNP was aanvankelijk echter een aparte vereniging, met een werknemer die wij uitleenden aan de organisatie. Deze inefficiënte werksituatie, waarin de twee verenigingen van elkaar vervreemd waren, hebben we aangepakt door gezamenlijk na te denken over een marsroute naar de best mogelijke inbedding van de WNP. Uiteindelijk koos de WNP voor een fusie met de VSCD, een traject dat begin 2022 werd voltooid. Hiermee werd de slagkracht van onze vereniging vergroot.

DIP

Het Digitaal Informatie Platform (DIP) bouwt sinds 2019 in opdracht van VSCD, NAPK en VVTP aan een digitale infrastructuur voor de Nederlandse podiumkunsten met als doel meer efficiëntie en inzicht in het publieksbereik. De leden van de brancheorganisaties werden verplicht ook lid te worden van DIP om zo het platform op vlieghoogte te brengen. DIP biedt daarvoor op termijn drie handige tools (verkoopmonitor, publieksmonitor en contractmodule), waarmee digitale efficiëntie voor zowel podia als producenten/impresariaten behaald kan worden. Omdat het een gecompliceerd ICT-project betreft en er problemen waren met één van de bouwers, is er vertraging opgelopen in de oplevering van DIP. Nog niet alle tools werken. Met de komst van een nieuwe directeur en bedrijfsleider maakt DIP een doorstart en zal het naar verwachting in de zomer van 2023 mogelijk worden voor gebruikers om zelf rapportages uit DIP te halen.

Collectieve promotie en de Prijzen

Een van de doelstellingen van de vorige beleidsperiode was om samen met NAPK en VVTP een werkgroep collectieve promotie op te richten om gezamenlijk te zoeken naar een passende vorm. Toen we de kans kregen om aan te sluiten bij het Nationaal Theaterfonds en grote campagnes zoals 'Theater mooier dan ooit' en 'Leuk dat je er bent', besloten we om de werkgroep niet langer voort te zetten. In plaats daarvan werd enige tijd samenwerking tussen de branches en NTF onderzocht, echter zonder het gewenste resultaat.

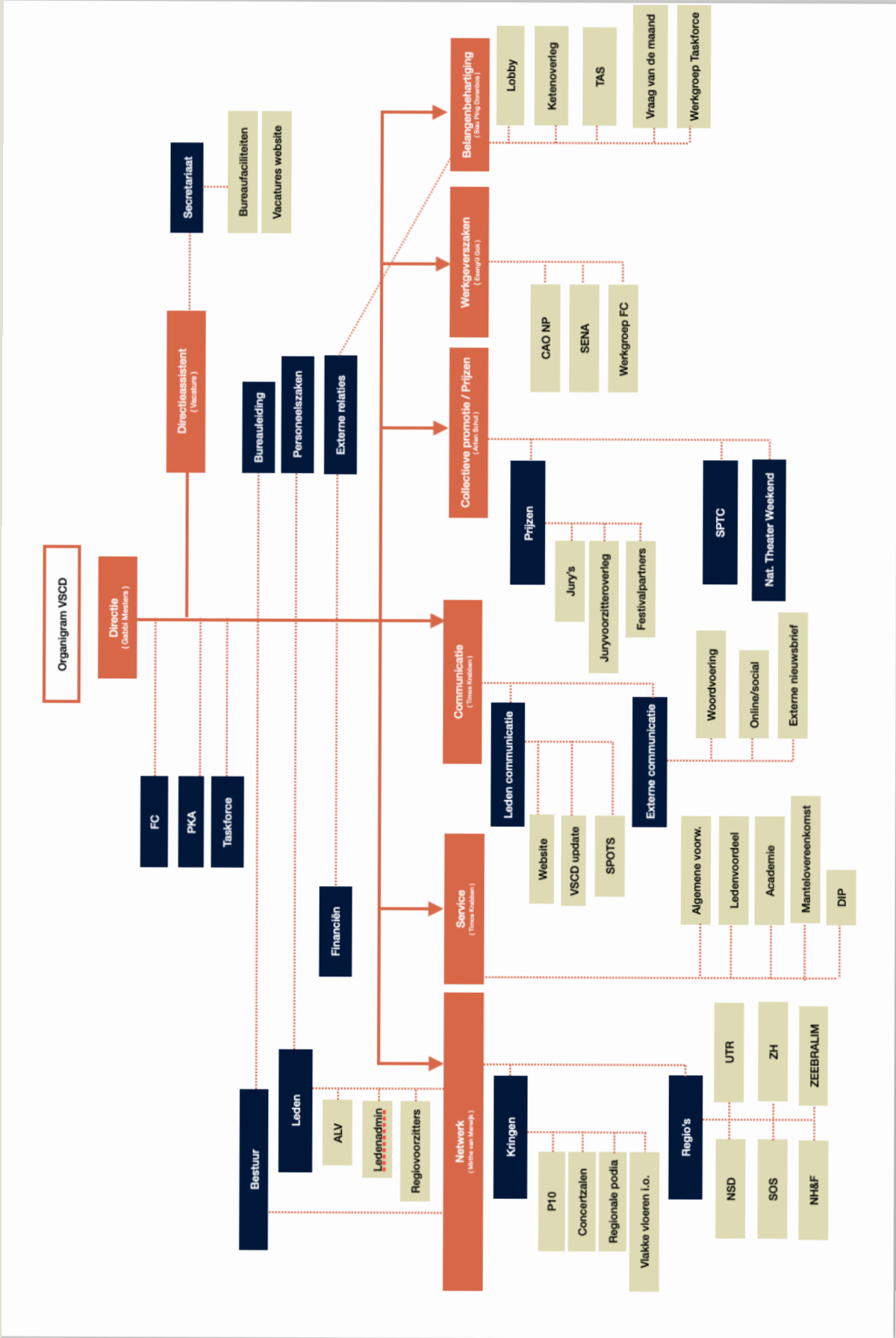
Anders dan voorzien in VSCD 3.0 werden de VSCD-Prijzen niet ondergebracht bij de werkgroep collectieve promotie, maar bleven ze bij VSCD. De SPTC werd een zelfstandige organisatie en bleef via de Podium Cadeaukaart sponsor van de prijzen. We voerden een nieuwe jeugddansprijs in en begonnen met het aanbrengen van meer diversiteit in de jury's. Ook introduceerden we een jaarlijks juryvoorzittersoverleg om meer uniformiteit in de werkwijze en onderlinge betrokkenheid te creëren.

Nieuw elan in het bureau

Toen Gabbi Mesters in april 2019 aantrad als directeur verkeerde het bureau in zwaar weer. Mede door een mislukte fusie met VVTP en NAPK was het vertrouwen in de VSCD in 2018 gedaald. Veel leden hadden hun lidmaatschap opgezegd; men vond het bureau te weinig voeling hebben met hun praktijk. Het bureau werd ingekrompen en door het grote verloop dat onder het personeel had plaatsgevonden, sloten de nieuw ontstane functies te weinig aan bij de resterende medewerkers. Daarom trokken we nieuwe mensen aan, medewerkers die betrokken zijn bij de sector en die passen bij het profiel van de leden die we vertegenwoordigen. We voerden de functie Public Affairs in, zodat we onze lobbywerkzaamheden konden professionaliseren.

6. Bijlage: organogram en samenwerkingspartners

In de zomer van 2020 verhuisden we van Utrecht, waar we sinds 2018 kantoor hielden in het pand van Cultuurconnectie, weer naar Amsterdam. We houden huis te midden van de creatieve omgeving van A-Lab en zoeken makkelijk het contact met de partners in de Podiumkunsten Alliantie. In deze tijd was Gabbi Mesters helaas twee periodes afwezig wegens het overlijden van haar man en behandeling voor kanker. Haar taken werden waargenomen door Siebe Weide, die onder meer het fusietraject met WNP begeleidde.

Samenwerkingspartners

Branche

- Taskforce voor culturele en creatieve sector
- Kunsten '92
- Federatie Cultuur
- Cultuurconnectie
- Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten (NAPK)
- Vereniging Vrije Theater Producenten (VVTP)
- Vlakke Vloer Platform (VVP)
- Vereniging Nederlandse Poppodia en Festivals (VNPF)
- Museumvereniging
- Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA)

Prijzen

- Internationaal Theater Amsterdam (ITA)/ Nederlands Theater Festival
- Theater aan het Vrijthof/ Nederlandse Dansdagen
- Diligentia/Theater Pepijn

Overheid

- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)
- Raad voor Cultuur
- Fonds Podiumkunsten (FPK)
- Fonds voor Cultuurparticipatie (FCP)
- Interprovinciaal Overleg (IPO)
- Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)

v
sc
d

van en
voor
podia

© Vereniging van Schouwburg-
en Concertgebouwdirecties

November 2022

A-Lab [Lab 0.09]
Overhoeksplein 2
1031 KS Amsterdam
020-7920299
vscd.nl
info@vscd.nl